

Utkast 16.4.2018

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av vissa bestämmelser om behandling av personuppgifter inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet, lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster, lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven, lagen om mätinstrument, revisionslagen och i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster görs sådana nödvändiga ändringar som följer av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella lagstiftningen om skydd för personuppgifter. Ändringarna hänför sig till hänvisningsbestämmelser till lagstiftning om skydd för personuppgifter.

I lagen om Konkurrens- och konsumentverket föreslås ett undantag från artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	5
2.1 Allmänna dataskyddsförordningen	5
2.2 Nationell lagstiftning:	7
Grundlagen.....	7
Dataskyddslag	7
Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	8
3 BEDÖMNING AV NULÄGET.....	8
4 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
5 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	10
6 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	11
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1.1 Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor	11
1.2 Lagen om Konkurrens- och konsumentverket	11
1.3 Lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet	13
1.4 Lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster	14
1.5 Lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven.....	14
1.6 Lagen om mätinstrument	14
1.7 Revisionslagen	14
1.8 Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	15
2 IKRAFTTRÄDANDE	15
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	15
LAGFÖRSLAG	18
om ändring av 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.....	18
om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket.....	19
om ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet.....	20
om ändring av 16 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster	22
om upphävande av 11 § 2 mom. i lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven	23
om upphävande av 53 § 2 mom. i lagen om mätinstrument.....	24
om ändring av 4 kap. 13 § i revisionslagen.....	25
om ändring av 2 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	26
BILAGOR.....	27
PARALLELLTEXTER	27
om ändring av 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.....	27
om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket.....	28
om ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet.....	29
om ändring av 16 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster	31
om ändring av 4 kap. 13 § i revisionslagen.....	32
om ändring av 2 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	33

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europeiska unionens dataskyddslagstiftning har reviderats. Europaparlamentet och rådet antog våren 2016 Europeiska unionens (nedan *EU*) dataskyddspaket som inbegriper Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *allmän dataskyddsförordning*) och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF. Genom den allmänna dataskyddsförordningen upphävs Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, som i Finland genomförts genom personuppgiftslagen (523/1999). Den allmänna dataskyddsförordningen ska tillämpas inom både den offentliga och den privata sektorn. Den allmänna dataskyddsförordningen börjar tillämpas den 25 maj 2018.

Avsikten med den allmänna dataskyddsförordningen är å ena sidan att säkerställa skyddet för fysiska personer i samband med behandling av personuppgifter, å andra sidan att bidra till att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och en ekonomisk union, till ekonomiska och sociala framsteg, till förstärkning och konvergens av ekonomierna inom den inre marknaden. Den allmänna dataskyddsförordningen är betydligt mer detaljerad än dataskyddsdirektivet. Lagstiftningsinstrumentet är också till sin karaktär annorlunda. Den allmänna dataskyddsförordningen är direkt tillämplig och förpliktande lagstiftning i medlemsstaterna.

Fastän den allmänna dataskyddsförordningen är en rättsakt som är direkt tillämplig nationellt, harmoniserar den inte till alla delar med lagstiftningen om skydd för personuppgifter i EU:s medlemsstater, utan lämnar nationellt handlingsutrymme för medlemsstaterna i likhet med direktiv. Med nationellt handlingsutrymme avses den prövningsmarginal som den allmänna dataskyddsförordningen lämnar. Inom ramen för handlingsutrymmet kan lagstiftarna i medlemsstaterna utfärda eller behålla nationell lagstiftning. Genom sådan lagstiftning kompletteras eller preciseras förordningens bestämmelser, som utgör en grundläggande stomme för regelverket för behandling av personuppgifter. Sådan preciserande eller kompletterande nationell lagstiftning ska således alltid läsas tillsammans med den allmänna dataskyddsförordningen. Nationell rätt kan komplettera eller precisera den allmänna dataskyddsförordningen endast när det uttryckligen tillåts enligt dataskyddsförordningen. Det nationella handlingsutrymmet förpliktar inte direkt till alla delar medlemsstaterna att utfärda nationella kompletterande eller preciserande bestämmelser, utan det är fråga om en möjlighet. Detta förutsätter också i Finland en reform av såväl den nationella allmänna lagen, dvs. personuppgiftslagen, som speciallagstiftningen.

Regeringen lämnade den 1 mars 2018 till riksdagen en proposition med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 9/2018 rd).

Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde finns flera lagar som innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter vars förenlighet med den nya dataskyddslagstiftningen behöver kontrolleras. Bestämmelserna i dessa lagar kompletterar det som föreskrivs i de allmänna lagarna, dvs. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999; nedan offentlighetslagen) och personuppgiftslagen (523/1999).

2 Nuläge

2.1 Allmänna dataskyddsförordningen

Genom den allmänna dataskyddsförordningen fastställs reglerna för skydd för fysiska personer vid behandling av personuppgifter samt de regler som gäller det fria flödet av personuppgifter. Förordningen skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Förordningen tillämpas inte på sådan behandling av personuppgifter som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av unionsrätten. Förordningens mål och principer motsvarar i stor utsträckning målen och principerna i personuppgiftsdirektivet från 1995.

Den allmänna dataskyddsförordningens syfte och tillämpningsområde samt de begrepp som används i förordningen definieras i kapitel I i förordningen. I artikel 2 i förordningen föreskrivs om förordningens materiella tillämpningsområde. Förordningen tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Definitionerna (artikel 4) av de centrala begreppen i den allmänna dataskyddsförordningen motsvarar i stor utsträckning personuppgiftsdirektivet från 1995. Med personuppgifter avses i förordningen varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, dvs. registrerad, (artikel 4.1). I förordningen finns också nya begrepp och definitioner.

I artikel 5 i dataskyddsförordningen anges allmänna principer för behandling av personuppgifter, som är laglighet, korrekthet och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, korrekthet, lagringsminimering samt integritet och konfidentialitet. Den personuppgiftsansvarige ska ansvara för och kunna visa att principerna iakttagits (ansvarsskyldighet).

I artikel 6 i förordningen finns bestämmelser om laglig behandling av personuppgifter. I artikel 6.1 i förordningen anges villkor som ska vara uppfyllda för att behandlingen ska vara laglig. De villkor som anges i förteckningen motsvarar huvudsakligen det som nämns i 8 § 1 mom. i personuppgiftslagen. En viktig behandlingsgrund med tanke på denna proposition är i synnerhet den grund som anges i artikel 6.1. c, att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. I artikel 6.2. i den allmänna dataskyddsförordningen ges medlemsstaterna möjlighet att behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling.

Den av justitieministeriet tillsatta arbetsgruppen med uppdrag att utreda behovet av nationella lagstiftningsåtgärder till följd av den allmänna dataskyddsförordningen (nedan *TATTI-arbetsgruppen*) har utgått från att myndigheters behandling av personuppgifter i första hand ska grunda sig på artikel 6.1 c i förordningen, dvs. den registeransvariges lagstadgade förpliktelse. Detta innebär att en myndighets uppdrag och behörighet ska beskrivas på ett sådant sätt i lagstiftningen att rättsgrunden och syftet för behandlingen av personuppgifter kan härledas från lagstiftningen med hänsyn till verksamhetens mål. (JM:s betänkanden och utlåtanden 8/2018.)

Enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen fastställas antingen i enlighet med unionsrätten eller med en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av om behandlingen behövs (i förordningens svenska version används ordet nödvändig) för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige och om behandlingen behövs för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett

led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden eller, i fråga om behandling enligt punkt 1 e, ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Lagstiftningen kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Sådana särskilda bestämmelser kan gälla bland annat de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Lagstiftningen ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

I artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Begreppet behandling av särskilda kategorier av personuppgifter framgår av artikel 9.1 där följande föreskrivs: ”Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometrisk uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning ska vara förbjuden.” Enligt artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen ska behandling av särskilda kategorier av personuppgifter vara förbjuden. Bestämmelser om undantag från denna huvudregel finns i artikel 9.2 i förordningen.

I artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs om behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser och därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder. Enligt bestämmelsen får behandling av sådana personuppgifter endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

I kapitel III i dataskyddsförordningen föreskrivs om den registrerades rättigheter. I kapitlet om den registrerades rättigheter finns bestämmelser om bland annat

- information till den registrerade (artiklarna 12–14),
- den registrerades rätt till tillgång (artikel 15),
- rätt till rättelse (artikel 16),
- rätt till radering (artikel 17),
- rätt till begränsning av behandling (artikel 18),
- rätt till dataportabilitet (artikel 20) och
- rätt att göra invändningar (artikel 21).

I artikel 23.1 i den allmänna dataskyddsförordningen ges medlemsstaterna rätt att införa en lagstiftningsåtgärd som begränsar tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22 och 34, samt artikel 5 i den mån dess bestämmelser motsvarar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 12–22, om en sådan begränsning sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvän-

dig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa vissa viktiga intressen. I artikel 23.2 föreskrivs om sådana omständigheter som sådan lagstiftning ska innehålla specifika bestämmelser om, när så är relevant.

I kapitel IV i den allmänna dataskyddsförordningen finns bestämmelser om den personuppgiftsansvariges och personuppgiftsbiträdets skyldigheter. Kapitel V i dataskyddsförordningen gäller överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer, kapitel VI gäller tillsynsmyndigheter, kapitel VII samarbete och mekanismen för enhetlighet och kapitel VIII rättsmedel, ansvar och sanktioner. I kapitel IX i förordningen finns bestämmelser om särskilda behandlingssituationer, till exempel följande situationer: behandling och allmänhetens tillgång till allmänna artiklar (artikel 86), behandling av nationella identifikationsnummer (artikel 87), arkivändamål eller vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål (artikel 89). Enligt artikel 86 i den allmänna dataskyddsförordningen får personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet eller ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller det offentliga organet omfattas av, för att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning.

2.2 Nationell lagstiftning:

Grundlagen

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen (731/1999) är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag.

Offentlighetsprincipen enligt 12 § 2 i grundlagen framhäver offentlighet som en utgångspunkt för myndighetsverksamhet. Enligt det momentet i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Dataskyddslag

Regeringen lämnade den 1 mars 2018 till riksdagen en proposition med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 9/2018 rd). I den propositionen föreslås att det stiftas en dataskyddslag, som ska träda i kraft den 25 maj 2018. Dataskyddslagen ska ersätta personuppgiftslagen (523/1999). I propositionen föreslås det samtidigt att personuppgiftslagen och lagen om datasekretessnämnden och dataombudsmannen upphävs. Den föreslagna lagen är en allmän lag som ska tillämpas på behandling av personuppgifter. I och med att den kompletterar och preciserar den allmänna dataskyddsförordningen utgör den ingen självständig och samlad lagstiftningshelhet, utan den ska tillämpas parallellt med förordningen. Undantag från dataskyddslagens bestämmelser kan göras i speciallagstiftning, om det är möjligt inom ramen för den prövningssmarginal som den nationella lagstiftaren ges i den allmänna dataskyddsförordningen.

Genom dataskyddslagen ska tillämpningsområdet för den allmänna dataskyddsförordningen utvidgas även till sådan behandling som inte omfattas av unionsrätten. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter, om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter i vissa situationer, om den åldersgräns som tillämpas när informationssamhällets tjänster erbjuds till barn, om tillsynsmyndigheten, om rätts-säkerhet och om särskilda behandlingssituationer. I propositionen föreslås dessutom ändringar

i strafflagen och i lagen om verkställighet av böter. Strafflagens bestämmelse om personregisterbrott föreslås bli ersatt med en straffbestämmelse om dataskyddsbrott.

I lagförslaget har efter remissförfarandet den rättsliga grunden och villkoren för behandling av personuppgifter kompletteras. När dessa villkor uppfylls kan särskilda kategorier av personuppgifter behandlas. Propositionen har även kompletterats med vissa bestämmelser om begränsning av den registrerades rättigheter. Enligt regeringspropositionen eftersträvas med de nya förslag som gäller förutsättningarna för behandling av personuppgifter och begränsningarna av den registrerades rättigheter en proposition som bättre motsvarar nuläget och att onödiga brister i bestämmelserna eller behov av sektorsspecifik lagstiftning inte uppkommer.

I 6 § i den föreslagna dataskyddslagen finns bestämmelser om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Enligt 1 mom. 2 punkten i paragrafen ska artikel 9.1 bland annat inte tillämpas på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. I 2 mom. föreskrivs om lämpliga och särskilda åtgärder som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska vidta när de behandlar personuppgifter i sådana situationer som avses i paragrafens 1 mom.

I 7 § i dataskyddslagen föreslås bestämmelser om behandling av personuppgifter som rör i artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda fällande domar i brottmål och överträdelser. Enligt 1 mom. 2 punkten i paragrafen får sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen behandlas bland annat, om behandling av uppgifter regleras i lag eller följer direkt av den personuppgiftsansvariges lagstadgade uppdrag.

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Genom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*) preciseras den offentlighetsprincip som föreskrivs i 12 § 2 mom. i grundlagen. Den utgångspunkt som uttrycks i 1 § i offentlighetslagen är att myndigheternas handlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i denna lag eller i någon annan lag. I offentlighetslagen finns bestämmelser om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar, om handlingssekretess samt andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling. I 28 § i den föreslagna dataskyddslagen ingår en hänvisningsbestämmelse som motsvarar personuppgiftslagen enligt vilken det på rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister tillämpas vad som föreskrivs om offentlighet för myndighetshandlingar.

Vid beredningen av regeringspropositionen fanns det inte tillgång till eventuella ändringsbehov i offentlighetslagen på grund av den allmänna dataskyddsförordningen.

3 Bedömning av nuläget

Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde finns flera lagar som innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter vars förenlighet med den nya dataskyddslagstiftningen behöver kontrolleras. En stor del av regleringen gäller myndigheters behandling av personuppgifter och lagstadgade register som myndigheter för. Detaljerna i det nationella handlingsutrymme som ingår i den allmänna dataskyddsförordningen lämnar utrymme för tolkning och det finns inte ännu praxis om tillämpningen av förordningen. Den nationella allmänna lagen om behandling av personuppgifter, dvs. dataskyddslagen, behandlas för närvarande i riksdagen. Grundlagsutskottet torde dra upp riktlinjer för krav i bestämmelser om behandling av person-

uppgifter. Lagstiftningen om behandling av personuppgifter inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde kommer att granskas till behövliga delar i ett senare skede, när det fås nationella riktlinjer och EU-riktlinjer om behovet av reglering.

Bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverket finns i lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012). I 1 § i lagen föreskrivs att för att genomföra konkurrens- och konsumentpolitiken, säkerställa att marknaden fungerar, verkställa konkurrenslagen (948/2011), genomföra Europeiska unionens konkurrensregler, övervaka att lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), nedan *upphandlingslagen*, och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016), nedan *försörjningslagen*, iakttas samt för att trygga konsumenternas ekonomiska och rättsliga ställning finns Konkurrens- och konsumentverket. I 2 § i lagen anges att Konkurrens- och konsumentverket bland annat lägger fram förslag och tar initiativ till samt yttrar sig om främjande av konkurrensen, avveckling av konkurrensbegränsande bestämmelser och föreskrifter, främjande av öppna och icke-diskriminerande offentliga upphandlingar, sköter de uppgifter som verket har enligt konkurrenslagen och utövar tillsyn över att de beslut som fattats med stöd av konkurrenslagen iakttas, sköter de uppgifter som verket har enligt upphandlingslagen och försörjningslagen samt sköter andra uppgifter som det föreskrivs att verket ska sköta eller som ålagts verket.

I lagen om Konkurrens- och konsumentverket eller i annan lagstiftning som styr verkets verksamhet finns inte särskilda bestämmelser om behandlingen av personuppgifter vi verket och således inte heller ändringsbehov som följer av den allmänna dataskyddsförordningen. Verkets uppgifter är lagstadgade. Verket behandlar personuppgifter för att utföra sina lagstadgade uppgifter, så den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, dvs. att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Konkurrens- och konsumentverkets behandling av sådana personuppgifter inom ramen för särskilda kategorier av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser och därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder i samband med verkets lagstadgade uppgifter skulle kunna grunda sig på 6 § i mom. 2 punkten och 7 § i mom. 2 punkten i den föreslagna dataskyddslagen. Enligt de nämnda lagrummen är sådan behandling av uppgifter tillåten som regleras i lag eller följer direkt av den personuppgiftsansvariges lagstadgade uppdrag.

För att säkerställa effektiviteten i Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgifter förutsätts att det entydigt i lagstiftningen avgörs hur den registrerades rätt till tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen förhåller sig till sekretessbelagda personuppgifter enligt 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen. Enligt ovannämnda punkt i offentlighetslagen är sådana handlingar sekretessbelagda som innehåller uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada. Den registrerades rätt enligt artikel 15 äventyrar Konkurrens- och konsumentverkets lagstadgade tillsyn eller uppnåendet av dess syfte, om rätten gäller personuppgifter som är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen.

Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006), lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017), lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005), lagen om mätinstrument (707/2011), revisionslagen (1141/2015) och lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

(293/2017) innehåller hänvisningsbestämmelser till personuppgiftslagen, som föreslås bli upphävd. I lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet finns också en hänvisning till en bestämmelse om personregisterbrott i strafflagen. Den bestämmelsen föreslås också bli ändrad, så hänvisningen måste ändras till en hänvisning till dataskyddsbrott.

I ovannämnda lagar är den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, dvs. att behandlingen behövs för att fullgöra den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet. Lagarnas bestämmelser om behandling av personuppgifter kan anses falla inom ramen för handlingsutrymmet enligt artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen. Bestämmelserna om tillgång till och utlämnade av information kan också anses vara förenliga med handlingsutrymmet enligt artikel 86. De personuppgiftsansvariga anges i lag.

Med stöd av revisionslagen behandlas också uppgifter inom ramen för särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen som rör fällande domar i brottsmål och överträdelser som avses i artikel 10. Bestämmelser om sådan behandling finns både i revisionslagen och i 6 och 7 § i dataskyddslagen. Revisionslagens bestämmelser kan till dessa delar anses stämma överens med den allmänna dataskyddsförordningen.

I revisionslagen finns bestämmelser om begränsning av den registrerades rätt till tillgång. Rätten att granska uppgifter motsvarar den registrerades rätt till tillgång enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen. Begränsningen enligt den gällande lagen kan behållas med stöd av det handlingsutrymme som ges i artikel 23.1 g i den allmänna dataskyddsförordningen. Ordalydelsen i bestämmelsen om begränsning av rätten att granska uppgifter bör ändras så att den motsvarar den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

4 Målsättning och de viktigaste förslagen

Propositionen syftar till att i vissa lagar inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde som gäller behandling av personuppgifter göra sådana nödvändiga ändringar som följer av den allmänna dataskyddsförordningen och av ändringarna i den nationella lagstiftningen om skydd för personuppgifter i de fall då lagändringarna inte görs i något annat sammanhang.

De föreslagna ändringarna är huvudsakligen av teknisk natur och gäller hänvisningsbestämmelser till den upphävda personuppgiftslagen eller till bestämmelser om personregisterbrott i strafflagen.

Dessutom föreslås i lagen om Konkurrens- och konsumentverket en bestämmelse om begränsning av den registrerades rätt enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att få tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne.

5 Propositionens konsekvenser

Den allmänna dataskyddsförordningen och även dataskyddslagen medför relativt betydande konsekvenser för samhället, myndigheternas verksamhet och företagen samt kostnader för dem som behandlar personuppgifter. Konsekvenserna av den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen har beskrivits i regeringens proposition med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 9/2018 rd). Konsekvenserna följer, på det sätt som beskrivs i regeringspropositionen, huvudsakligen av den allmänna dataskyddsförordningen.

Begränsningen av den registrerades rätt till tillgång i enlighet med artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen har konsekvenser för den registrerades ställning. För närvarande har rätten att granska uppgifter i enlighet med personuppgiftslagen i fråga om personuppgifter som samlas in i samband med skötseln av tillsynsuppgifter inom ansvarsområdet för konkurrensfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket inte begränsats, så förslaget ändrar nuläget. Det avgränsade undantaget i den registrerades rätt bedöms inte ha några betydande konsekvenser för den registrerades ställning, när även de föreslagna säkerhetsåtgärderna beaktas.

I övrigt är de ändringar som föreslås i propositionen främst tekniska ändringar av hänvisningsbestämmelser och har inte några särskilda konsekvenser.

6 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Propositionsutkastet var på skriftligt remissförfarande xx.xx.-xx.xx.2018. Utlåtande begärdes av [].

(kompletteras efter remissförfarandet)

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

130 §. Register. De informativa hänvisningarna till personuppgiftslagen och offentlighetslagen i paragrafens 4 mom. föreslås bli strukna. Innehållet i paragrafen motsvarar i övrigt den gällande lagen.

1.2 Lagen om Konkurrens- och konsumentverket

7 a §. Begränsning av den registrerades rätt att få tillgång till de uppgifter som samlats in om honom eller henne. Det föreslås att till lagen fogas en ny 7 a § där det föreskrivs om undantag från den registrerades rätt enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att få tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne. Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen (/) ska den registrerade inte ha rätt att bekanta sig med uppgifter som samlats in om honom eller henne, om personuppgifterna används i Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgifter i enlighet med konkurrenslagen, upphandlingslagen eller försörjningslagen och det är nödvändigt att inte lämna ut information för att säkerställa genomförandet av tillsynen eller uppnåendet av dess syfte.

Ansvarsområdet för konkurrensfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket behandlar personuppgifter vid skötseln av sina lagstadgade tillsynsuppgifter. Personuppgifter behandlas i samband med såväl konkurrensövervakning, tillsyn över offentlig upphandling, övervakning av företagsförvärv som neutralitetskontroll. Enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen behöver den registrerades rätt begränsas för att säkerställa de allmänna förutsättningarna för tillsynen och att enskilda tillsynsåtgärder lyckas.

I 34 § 1 mom. i dataskyddslagen finns bestämmelser om de situationer där den registrerade inte har sådan rätt som avses i artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att få tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne. I 2–4 mom. föreskrivs om särskilda åtgärder

som förutsätts i artikel 23.2 i den allmänna dataskyddsförordningen när den registrerades rättigheter begränsas i situationer som avses i 1 punkten. Enligt 34 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen har den registrerade inte sådan rätt som avses i artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att bekanta sig med sina uppgifter, om informationen kan medföra allvarlig fara för någon annans rättigheter. Punkten lämpar sig för tillsynsuppgifter som ansvarsområdet för konkurrensfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket sköter bland annat i en situation där begränsningen av den registrerades rätt baserar sig på behovet av att säkerställa angivarens anonymitet.

Vidare enligt 34 § 1 mom. 3 punkten i dataskyddslagen har den registrerade inte den rätt som avses i artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att bekanta sig med sina uppgifter, om personuppgifterna i registrets används för tillsyns- och kontrolluppgifter och vägran att lämna information är nödvändig för att trygga ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse för Finland eller EU. Det är inte helt entydigt om Konkurrens- och konsumentverkets lagstadgade tillsynsuppgifter kan tolkas vara omfattade av 34 § 1 mom. 3 punkten i dataskyddslagen. Därför är det nödvändigt att använda det nationella handlingsutrymmet i större omfattning. Begränsningen av den registrerades rätt till enbart det som föreskrivs i 34 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen är inte tillräcklig för att säkerställa tillsynen eller uppnåendet av dess fullständiga syfte.

För att säkerställa effektiviteten i Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgifter är det nödvändigt att det i lagstiftningen entydigt har avgjorts hur den registrerades rätt till tillgång enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen förhåller sig till sekretessbelagda personuppgifter enligt 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen. Enligt ovannämnda punkt i offentlighetslagen är sådana handlingar sekretessbelagda som innehåller uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada.

Skötseln av de lagstadgade tillsynsuppgifterna för ansvarsområdet för konkurrensfrågor vid verket förutsätter en mer omfattande begränsning av den registrerades rätt än det som föreskrivs i 34 § i dataskyddslagen. Den registrerades rätt enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen äventyrar Konkurrens- och konsumentverkets lagstadgade tillsyn eller uppnåendet av dess syfte, om den registrerades rätt gäller personuppgifter som är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen. Som exempel kan nämnas beredningen av överraskningsinspektioner. Om en sådan arbetstagare hos den näringsidkare som är föremål för utredningen har en central roll i verksamhet som är förbjuden enligt konkurrenslagen i detta skede kan utöva sin rätt enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen, omintetgjors den utredningsro som fastställs i 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen och i vedertagen rättspraxis och möjligheten att lyckas med utredningen äventyras på ett ohållbart sätt. Möjligheten att utöva rätten i detta skede skulle avslöja verkets intresse för ett förbjudet förfarande för dem som är föremål för utredningen och medföra att verkets fortsatta åtgärder inte har verkan. Mer generellt förutsätter genomförandet av tillsynen och uppnåendet av dess syfte att den registrerades rätt inte äventyrar sekretessgrunderna för utredningsro, utredningstekniska skäl och anonymitet som tillförsäkras i 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen.

24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen tillförsäkrar tillsyns- och kontrollverksamhetens effektivitet. Bestämmelsen syftar till att både trygga de generella förutsättningarna för utövande av tillsyn och även möjliggöra att enskilda tillsynsåtgärder lyckas. Således motsvarar den föreslagna begränsningen av den registrerades rätt tillämpningsområdet för 24 § 1 mom. 15 punkten

i offentlighetslagen. I mest typiska fall riktar sig begränsningen till personuppgifter om företrädare för eller arbetstagare hos de aktörer som är föremål för tillsynsåtgärderna, såsom namn, kontaktuppgifter och utbildning samt uppgifter om arbetsgivare, arbetsuppgifter, arbetshistoria och ställning. Avgränsningen omfattar både rätten att få bekräftelse samt tillgång till personuppgifter som avses i artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen. Begränsningen upphör att gälla, när det inte längre finns en sekretessgrund med stöd av 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen. Grunderna för och innehållet i begränsningen delges den registrerade i samband med sådant tillhandahållande av information som förutsätts i artiklarna 13 och 14 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Den föreslagna begränsningen grundar sig på artiklarna 23.1 e och h i den allmänna dataskyddsförordningen. Tillämpningsområdet för den registrerades rätt kan med stöd av artiklarna 23.1 e och h begränsas, för att viktiga mål som anknyter till medlemsstatens generella allmänna intresse kan säkerställas. I de lagstadgade tillsynsuppgifterna för ansvarsområdet för konkurrensfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket och i säkerställandet av ett effektivt genomförande av EU:s konkurrensregler är det fråga om ett viktigt mål för att säkerställa ett sådant generellt allmänt intresse som avses i artikel 23 i den allmänna dataskyddsförordningen. Om det inte fanns möjlighet att begränsa den registrerades rätt i dessa situationer, skulle Konkurrens- och konsumentverkets verksamhetsförutsättningar och möjligheter att fullt ut och effektivt sköta sina lagstadgade uppgifter äventyras på ett väsentligt sätt.

Som säkerhetsåtgärder som förutsätts i artikel 23.2 i den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas de säkerhetsåtgärder som anges i 34 § 2–4 mom. i dataskyddslagen.

1.3 Lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet

1 §. Tillämpningsområde och definitioner. Det föreslås att hänvisningen till personuppgiftslagen i paragrafens 4 mom. stryks.

7 §. Resanderegister. Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. i paragrafen, där det föreskrivs att en utövare av inkvarteringsverksamhet får använda uppgifter om resande och resanderegister för kundservice och direktmarknadsföring, om den resande inte utnyttjat sin förbuds rätt enligt 30 § i personuppgiftslagen, ändras så att hänvisningen till 30 § i personuppgiftslagen stryks.

I artikel 21.2 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs att om personuppgifterna behandlas för direkt marknadsföring ska den registrerade ha rätt att när som helst invända mot behandling av personuppgifter som avser honom eller henne för sådan marknadsföring, vilket inkluderar profilering i den utsträckning som denna har ett samband med sådan direkt marknadsföring. I artikel 21.3 anges att om den registrerade invänder mot behandling för direkt marknadsföring ska personuppgifterna inte längre behandlas för sådana ändamål.

Bestämmelsen kan anses stämma överens med handlingsutrymmet enligt artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen.

8 §. Utlämnande av uppgifter om resande till polisen samt förvaring och utplåning av resandeanmälningar och uppgifter om resande. Enligt paragrafens 3 mom. ska utövaren av inkvarteringsverksamhet förvara resandeanmälningarna och uppgifterna om resande i ett års tid från den dag då resandeanmälningarna undertecknades. Efter det ska de förstöras. I resanderegistret ska uppgifterna om resande förvaras i ett års tid från det att de infördes. Efter det ska de utplånas. I fråga om utplåning av uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring tillämpas dock 29 § i personuppgiftslagen. I den nämnda paragrafen föreskrivs om rättelse av uppgift så att den registeransvarige utan obefogat dröjsmål på eget initiativ eller på yrkande av den

registrerade ska rätta, utplåna eller komplettera en personuppgift som ingår i ett personregister och som med hänsyn till ändamålet med behandlingen är oriktig, onödig, bristfällig eller föråldrad. Den bestämmelse där det föreskrivs att i fråga om utplåning av uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring tillämpas dock 29 § i personuppgiftslagen fogades till lagen i samband med riksdagsbehandlingen (EkUB 1/2006 rd). Eftersom det för dem som bedriver inkvarteringsverksamhet kan vara viktigt att föra ett kundregister, kompletterades bestämmelsen i 3 mom. så att det på utplåning av uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring inte tillämpas en tidsfrist på ett år, utan på utplåning av sådana uppgifter tillämpas 29 § i personuppgiftslagen. På grund av att personuppgiftslagen upphävs, föreslås att den sista meningen i momentet ändras så att skyldigheten att utplåna uppgifterna ett år efter att de antecknades inte tillämpas på uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring. För dessa uppgifter tillämpas artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om principerna för uppgiftsminimering och lagringsminimering.

13 §. Straffbestämmelser. Hänvisningen till personregisterbrott i 3 mom. i paragrafen ändras till en hänvisning till dataskyddsbrott, på motsvarande sätt som i den föreslagna ändringen av strafflagen och hänvisningen till personregisterförseelse enligt personuppgiftslagen föreslås bli struken.

1.4 Lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster

16 §. Utlämnande av uppgifter ur registret. Paragrafens hänvisning till 13 § i personuppgiftslagen om behandling av personuppgifter förslås bli ändrad till en hänvisning till 29 § i dataskyddslagen med samma innehåll.

1.5 Lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven

11 §. Register. Paragrafens 2 mom., som innehåller informativa hänvisningar till personuppgiftslagen och offentlighetslagen föreslås bli upphävt.

1.6 Lagen om mätinstrument

53 §. Register. Paragrafens 2 mom., som innehåller informativa hänvisningar till personuppgiftslagen och offentlighetslagen föreslås bli upphävt.

1.7 Revisionslagen

4 kap. Övriga bestämmelser om revisorer

13 §. Anmälan om misstankar. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs att en revisor ska tillhandahålla sina anställda ett internt förfarande som säkerställer att de anonymt kan anmäla sina misstankar om brott mot bestämmelserna om revision.

Det föreslås att hänvisningen till personuppgiftslagen i paragrafens 2 mom. stryks.

I gällande 4 mom. i paragrafen finns bestämmelser om den registrerades rätt att granska uppgifter i fråga om förfarande för anmälan om misstänkta förseelser. I bestämmelsen sägs att utöver vad som föreskrivs i personuppgiftslagen har den som är föremål för ett anmälningsförfarande inte rätt att granska de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om utlämnande av uppgifterna till

honom eller henne kan störa utredningen av misstänkta förseelser. I personuppgiftslagen föreskrivs om rättigheterna för den som är föremål för en anmälan.

I 34 § i dataskyddslagen föreskrivs om de förutsättningar under vilka den registrerades rätt att få tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne kan begränsas. Bestämmelser om motsvarande begränsningar av den registrerades rätt att granska uppgifter finns i 27 § i personuppgiftslagen.

Enligt artikel 23 i den allmänna dataskyddsförordningen kan medlemsstaterna genom lagstiftningsåtgärder begränsa bland annat den registrerades rätt enligt artikel 15 att bekanta sig med de uppgifter som samlats in om honom eller henne, om det är nödvändigt och proportionellt för att säkerställa de omständigheter som nämns i 1 punkten. Begränsningen enligt den gällande lagen kan behållas med stöd av det handlingsutrymme som ges i artikel 23.1 g i den allmänna dataskyddsförordningen. I artikel 23.2 i dataskyddsförordningen föreskrivs om de saker som det enligt behov ska föreskrivas om vid begränsning av den registrerades rättigheter.

Ordalydelsen i den första meningen i paragrafens 4 mom. föreslås bli ändrad så att den motsvarar den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen har den som är föremål för en anmälan inte den registrerades rätt till tillgång enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om sådana om honom eller henne insamlade uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om utlämnande av uppgifterna till den registrerade kan störa utredningen av misstänkta förseelser. När den registrerades rätt begränsas ska 34 § 2–4 mom. i dataskyddslagen iakttas, vilket motsvarar artikel 23.2 i dataskyddsförordningen.

Den sista meningen i 4 mom. i paragrafen föreslås bli struken. Bestämmelser om den registrerades rättigheter finns i den allmänna dataskyddsförordningen.

Ändringarna är huvudsakligen av teknisk natur och avsikten är inte att ändra rättsläget, med undantag för hänvisningen till säkerhetsåtgärder enligt dataskyddslagen när den registrerades rätt begränsas, som det i nuläget inte föreskrivs om.

1.8 Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

2 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att den informativa hänvisningen till personuppgiftslagen i paragrafens 2 mom. stryks.

2 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Enligt lagrummet utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag.

Enligt grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis begränsas lagstiftarens spelrum förutom av bestämmelsen om skydd för personuppgifter också av att skyddet för personuppgifter utgör en del av skyddet för privatlivet i samma moment. Lagstiftaren ska således tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna över lag. Bestämmelsen hänför sig till ett behov att lagstiftningsmässigt trygga individens rättssäkerhet

och integritetsskydd vid behandling av personuppgifter. Om man ser till skyddet för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett det viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen av uppgifterna, uppgifternas innehåll, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa aspekter på lagnivå ska dessutom vara heltäckande och detaljerad. (Se t.ex. GrUU 31/2017 rd, GrUU 42/2016 rd, GrUU 38/2016 rd, GrUU 29/2016 rd, GrUU 13/2016 rd och GrUU 18/2012 rd). Den allmänna regleringen för behandling av personuppgifter följer i fortsättningen direkt av den allmänna dataskyddsförordningen vars innehåll är betydligt mera täckande och detaljera än den gällande personuppgiftslagen.

Grundlagsutskottet har i samband med den allmänna dataskyddsförordningen ansett att det är angeläget att inom statsrådet inventera frågor som anknyter till behovet av speciallagstiftning och till sektorn över lag. Enligt utskottets uppfattning finns det inget hinder för att kraven på räckvidd för, exakthet hos och noggrann avgränsning av bestämmelser om skyddet av personuppgifter till vissa delar kan uppfyllas genom en ändamålsenligt beredd allmän unionsförordning eller genom en allmän nationell lag. (GrUU 31/2017 rd och GrUU 38/2016 rd)

Enligt grundlagsutskottet är det viktigt att det i den mån som EU-lagstiftningen kräver reglering på det nationella planet eller möjliggör sådan, tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (se GrUU 25/2005 rd). Utskottet har framhållit att det i regeringens proposition därför finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 26/2017 rd, GrUU 2/2017 rd och GrUU 44/2016 rd).

I artikel 23 i den allmänna dataskyddsförordningen ges medlemsstater nationellt handlingsutrymme vad gäller tillämpningsområdet för de registrerades rättigheter. I medlemsstaternas lagstiftning kan man genom lagstiftningsåtgärder begränsa tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22, 34 och 5, om man i begränsningen iakttar de grundläggande fri- och rättigheterna till centrala delar och begränsningen utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle så att det rättsgoda som avses i artikel 23 kan garanteras. En av grunderna för begränsning är enligt artikel 23.1 e) att en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse kan säkerställas. Ett sådant mål är bland annat en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intresse. I artikel 23.1 h nämns som en möjlig grund för begränsning en tillsyns-, inspektions eller regleringsfunktion som, även i enstaka fall, har samband med myndighetsutövning i fall som nämns i a-e och g.

I denna proposition föreslås en bestämmelse som begränsar den registrerades rätt enligt artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen att få tillgång till personuppgifter som Konkurrens- och konsumentverket samlat in om honom eller henne i samband med tillsynsuppgifter. Begränsningen ska betraktas som en nödvändig och proportionell åtgärd för att säkerställa skötseln av verkets tillsynsuppgifter. En noggrant avgränsad begränsning på lagnivå inskränker inte den registrerades rätt mer än nödvändigt. Dessutom ska nödvändiga säkerhetsåtgärder för att trygga den registrerades rättigheter tillämpas. Begränsningen kan således anses vara förenlig med proportionalitetsprincipen. Begränsningen ingriper inte i kärnområdet i skyddet för personuppgifter om den registrerade. Det föreslås att säkerhetsåtgärderna föreskrivs genom att det hänvisas till de säkerhetsåtgärder som anges i bestämmelsen om begränsning av den registrerades rättigheter i dataskyddslagen.

I övrigt är ändringarna tekniska ändringar av hänvisningsbestämmelser och har således inte någon särskild betydelse med tanke på skyddet för personuppgifter.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagarna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005)
130 § 4 mom., sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

130 §

Register

På utlämnande av uppgifter tillämpas vad som föreskrivs om detta någon annanstans i lag. Uppgifterna i registret ska kontrolleras och onödiga uppgifter utplånas i samband med kontrollen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
fögas lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) en ny 7 a § som följer:

7 a §

Begränsning av den registrerades rätt att få tillgång till de uppgifter som samlats in om honom eller henne

Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen (/) har den registrerade inte sådan rätt till tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, om personuppgifterna används i Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgifter enligt konkurrenslagen, upphandlingslagen eller försörjningslagen och det är nödvändigt att inte lämna ut information för att säkerställa genomförandet av tillsynen eller uppnåendet av dess syfte.

När den registrerades rätt begränsas enligt 1 mom. ska 34 § 2–4 mom. i dataskyddslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 1 § 4 mom., 7 § 2 mom., 8 § 3 mom. och 13 § 3 mom.,
av dem 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1103/2017, som följer:

1 §

Tillämpningsområde och definitioner

I fråga om hemlighållande, utlämnande och annan behandling av personuppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

7 §

Resanderegister

En utövare av inkvarteringsverksamhet får använda uppgifter om resande och resanderegister för kundservice och direktmarknadsföring.

8 §

Utlämnande av uppgifter om resande till polisen samt förvaring och utplåning av resandeanmälningar och uppgifter om resande

Utövaren av inkvarteringsverksamhet ska förvara resandeanmälningarna och uppgifterna om resande i ett års tid från den dag då resandeanmälningarna undertecknades. Efter det ska de förstöras. I resanderegistret ska uppgifterna om resande förvaras i ett års tid från det att de infördes. Efter det ska de utplånas. Tidsfristen på ett år tillämpas inte på uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring.

13 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för dataskyddsbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017) 16 § som följer:

16 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av en utskrift eller göras allmänt tillgängliga via ett elektroniskt datanät eller annars lämnas ut i elektronisk form. Uppgift om personbeteckning får dock lämnas ut enligt denna lag endast om uppgiften lämnas ut i form av en utskrift eller en teknisk upptagning och om den som får uppgiften har rätt att behandla personbeteckningar med stöd av 29 § i dataskyddslagen (/) eller med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om upphävande av 11 § 2 mom. i lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 11 § 2 mom. i lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

2 §

Denna lag träder i kraft den 2018.

6.

Lag

om upphävande av 53 § 2 mom. i lagen om mätinstrument

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 53 § 2 mom. i lagen om mätinstrument (707/2011).

2 §

Denna lag träder i kraft den 2018.

7.

Lag

om ändring av 4 kap. 13 § i revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i revisionslagen (1141/2015) 4 kap. 13 § 2 och 4 mom.,
sådana de lyder i lag 622/2016, som följer:

4 kap.

Övriga bestämmelser om revisorer

13 §

Anmälan om misstankar

Anmälningförfarandet ska omfatta åtgärder som skyddar den som gjort en anmälan och tryggar skyddet för personuppgifter för den som gjort en anmälan och den som är föremål för anmälan. Anmälningförfarandet ska även innehålla anvisningar för skyddande av anmälarens identitet, om det inte föreskrivs annat i lag för att utreda en förseelse eller för att tillgodose myndigheternas rätt till uppgifter.

Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen (/) har den som är föremål för en anmälan enligt 1 mom. inte den registrerades rätt till tillgång enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG i fråga om sådana om den registrerade insamlade uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om utlämnande av uppgifterna till honom eller henne kan störa utredningen av misstänkta förseelser. När den registrerades rätt begränsas ska 35 § 2–4 mom. i dataskyddslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) 2 § 2 mom. som
följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Om inte något annat föreskrivs i lag tillämpas på kundinformationssystemet för företagstjänster och på offentligheten för de uppgifter som registrerats i systemet lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998).

Denna lag träder i kraft den 20 .

1.

Lag

om ändring av 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005)
130 § 4 mom., sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

Gällande lydelse

130 §

Register

På utlämnande av uppgifter tillämpas vad som föreskrivs om detta någon annanstans i lag. *Bestämmelser om utlämnande och bevarande av personuppgifter samt om rätten att ta del av uppgifter som finns i registret finns i personuppgiftslagen (532/1999) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.* Uppgifterna i registret ska kontrolleras och onödiga uppgifter utplånas i samband med kontrollen.

Föreslagen lydelse

130 §

Register

På utlämnande av uppgifter tillämpas vad som föreskrivs om detta någon annanstans i lag. Uppgifterna i registret ska kontrolleras och onödiga uppgifter utplånas i samband med kontrollen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
fögas lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) en ny 7 a § som följer:

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

7 a §

*Begränsning av den registrerades rätt att få
tillgång till de uppgifter som samlats in om
honom eller henne*

Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen (/) har den registrerade inte sådan rätt till tillgång till uppgifter som samlats in om honom eller henne som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, om personuppgifterna används i Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgifter enligt konkurrenslagen, upphandlingslagen eller försörjningslagen och det är nödvändigt att inte lämna ut information för att säkerställa genomförandet av tillsynen eller uppnåendet av dess syfte.

När den registrerades rätt begränsas enligt 1 mom. ska 34 § 2–4 mom. i dataskyddslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 1 § 4 mom., 7 § 2 mom., 8 § 3 mom. och 13 § 3 mom.,
av dem 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1103/2017, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde och definitioner

I fråga om hemlighållande, utlämnande och annan behandling av personuppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och *personuppgiftslagen* (523/1999), om inte något annat bestäms i denna lag.

7 §

Resanderegister

En utövare av inkvarteringsverksamhet får använda uppgifter om resande och resanderegister för kundservice och direktmarknadsföring, *om den resande inte utnyttjat sin förbudsrätt enligt 30 § i personuppgiftslagen.*

8 §

Utlämnande av uppgifter om resande till polisen samt förvaring och utplåning av resandeanmälningar och uppgifter om resande

Utövaren av inkvarteringsverksamhet skall förvara resandeanmälningarna och uppgifterna om resande i ett års tid från den dag då resandeanmälningarna undertecknades. Efter det skall de förstöras. I resanderegistret skall uppgifterna om resande förvaras i ett års tid

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde och definitioner

I fråga om hemlighållande, utlämnande och annan behandling av personuppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

7 §

Resanderegister

En utövare av inkvarteringsverksamhet får använda uppgifter om resande och resanderegister för kundservice och direktmarknadsföring.

8 §

Utlämnande av uppgifter om resande till polisen samt förvaring och utplåning av resandeanmälningar och uppgifter om resande

Utövaren av inkvarteringsverksamhet ska förvara resandeanmälningarna och uppgifterna om resande i ett års tid från den dag då resandeanmälningarna undertecknades. Efter det ska de förstöras. I resanderegistret ska uppgifterna om resande förvaras i ett års tid

Gällande lydelse

från det att de infördes. Efter det skall de utplånas. *I fråga om utplåning av uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring tillämpas dock 29 § i personuppgiftslagen.*

13 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för personregisterbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen och för personregisterförseelse i 48 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

Föreslagen lydelse

från det att de infördes. Efter det ska de utplånas. *Tidsfristen på ett år tillämpas inte på uppgifter som används för kundservice och direktmarknadsföring.*

13 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för *dataskydds*brott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017) 16 § som följer:

Gällande lydelse

16 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av en utskrift eller göras allmänt tillgängliga via ett elektroniskt datanät eller annars lämnas ut i elektronisk form. Uppgift om personbeteckning får dock lämnas ut enligt denna lag endast om uppgiften lämnas ut i form av en utskrift eller en teknisk upptagning och om den som får uppgiften har rätt att behandla personbeteckningar med stöd av 13 § i personuppgiftslagen (523/1999) eller med stöd av någon annan lag.

Föreslagen lydelse

16 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av en utskrift eller göras allmänt tillgängliga via ett elektroniskt datanät eller annars lämnas ut i elektronisk form. Uppgift om personbeteckning får dock lämnas ut enligt denna lag endast om uppgiften lämnas ut i form av en utskrift eller en teknisk upptagning och om den som får uppgiften har rätt att behandla personbeteckningar med stöd av 29 § i dataskyddslagen (/) eller med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 4 kap. 13 § i revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i revisionslagen (1141/2015) 4 kap. 13 § 2 och 4 mom.,
sådana de lyder i lag 622/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 kap.

Övriga bestämmelser om revisorer

Övriga bestämmelser om revisorer

13 §

13 §

Anmälan om misstankar

Anmälan om misstankar

Anmälningförfarandet ska omfatta åtgärder som skyddar den som gjort en anmälan och i enlighet med personuppgiftslagen (523/1999) tryggar skyddet för personuppgifter för den som gjort en anmälan och den som är föremål för anmälan. Anmälningförfarandet ska även innehålla anvisningar för skyddande av anmälarens identitet, om det inte föreskrivs annat i lag för att utreda en förseelse eller för att tillgodose myndigheternas rätt till uppgifter.

Anmälningförfarandet ska omfatta åtgärder som skyddar den som gjort en anmälan och tryggar skyddet för personuppgifter för den som gjort en anmälan och den som är föremål för anmälan. Anmälningförfarandet ska även innehålla anvisningar för skyddande av anmälarens identitet, om det inte föreskrivs annat i lag för att utreda en förseelse eller för att tillgodose myndigheternas rätt till uppgifter.

Utöver vad som föreskrivs i personuppgiftslagen har den som är föremål för en anmälan enligt 1 mom. inte rätt att granska de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om utlämnande av uppgifterna till honom eller henne kan störa utredningen av misstänkta förseelser. I personuppgiftslagen föreskrivs om rättigheterna för den som är föremål för en anmälan.

Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen (/) har den som är föremål för en anmälan enligt 1 mom. inte den registrerades rätt till tillgång enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG i fråga om sådana om den registrerade insamlade uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om utlämnande av uppgifterna till honom eller henne kan störa utredningen av misstänkta förseelser. När den registrerades rätt begränsas ska 35 § 2–4 mom. i dataskyddslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) 2 § 2 mom. som
följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Om inte något annat föreskrivs i lag tillämpas på kundinformationssystemet för företagstjänster och på offentligheten för de uppgifter som registrerats i systemet lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) samt på behandlingen av personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999).

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Om inte något annat föreskrivs i lag tillämpas på kundinformationssystemet för företagstjänster och på offentligheten för de uppgifter som registrerats i systemet lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998).

Denna lag träder i kraft den 20 .
